

Oceny roku 2024

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Trzy piąte badanych (60%) oceniło, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla nich osobiście dobry. Nieznacznie więcej respondentów (62%) generalnie pozytywnie odbiera go również w odniesieniu do własnej rodziny. Za zły dla siebie uważa mijający rok 12% badanych, co dziesiąty (10%) ocenia go negatywnie w odniesieniu do losów swojej rodziny.
- Blisko trzy piąte (59%) pracujących zarobkowo uznało upływający rok za dobry dla ich zakładów pracy. Negatywnych ocen jest w tym wymiarze 11%.
- Co trzeci (33%) badany uważa mijający rok za dobry dla Polski. Tyle samo twierdzi, że był on dla naszego kraju „ani dobry, ani zły”, a 28% ocenia go negatywnie.
- Większość badanych (57%) uważa, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla świata zły. Pozytywne oceny w wymiarze globalnym wystawiło mu jedynie 11% respondentów.

SPIS TREŚCI

Wymiar osobisty i rodzinny	1
Zakłady pracy	5
Polska	7
Świat	11

Od roku 1984 regularnie prosimy ankietowanych o ocenę mijającego roku dla naszego kraju. Od roku 1986 dołączyliśmy pytania o wymiar osobisty i rodzinny, a także o to, jaki był wpływający rok w odniesieniu do zakładów pracy respondentów oraz – ogólnie – do całego świata. Tegoroczne badanie zostało zakończone w pierwszej połowie grudnia¹.

WYMIAR OSOBISTY I RODZINNY

Tak jak w latach poprzednich ankietowani nieco gorzej ocenili mijający rok w odniesieniu do siebie osobiście niż do swojej rodziny. Trzy piąte badanych (60,1%) stwierdziło, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla nich osobiście dobry. Nieznacznie więcej respondentów (61,5%) generalnie pozytywnie odbiera go również w odniesieniu do własnej rodziny. Warto jednak dodać, iż zaledwie 7,5% ankietowanych uznało rok 2024 za bardzo dobry dla siebie, a w ocenie tylko 6,1% pytanych był on bardzo dobry dla ich rodzin. Mimo iż odsetki ocen bardzo dobrych utrzymują się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, to łączne odsetki ocen pozytywnych zmniejszyły się (o 4,7 punktu procentowego w odniesieniu do samego respondenta i o 2,4 punktu w przypadku jego rodziny). Od roku 2023 w obu wymiarach ocen mijającego roku przybyło natomiast wskazań na „ani dobry, ani zły” (o 3,5 punktu procentowego w odniesieniu do samego respondenta i o 2,7 punktu procentowego w odniesieniu do jego rodziny). Nieznacznie więcej jest też ocen negatywnych (o 1,2 punktu procentowego w odniesieniu do respondenta i 0,1 punktu procentowego w odniesieniu do jego rodziny). Tak jak w latach poprzednich ankietowani nieznacznie częściej oceniali mijający rok krytycznie w odniesieniu do siebie niż do swojej rodziny (odpowiednio 12,1% i 9,6% ocen negatywnych), natomiast nieznacznie częściej twierdzili, że był on „ani dobry, ani zły” dla ich rodzin niż dla nich samych (odpowiednio 28,5% i 27,2%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (416) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

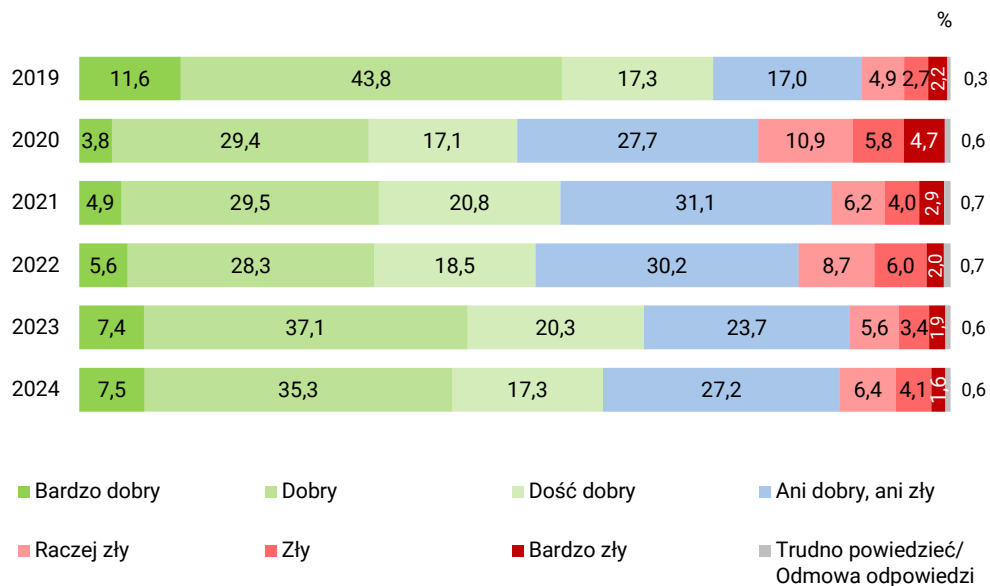
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 listopada do 8 grudnia 2024 roku na próbie liczącej 915 osób (w tym: 56,6% metodą CAPI, 26,9% – CATI i 16,5% – CAWI).

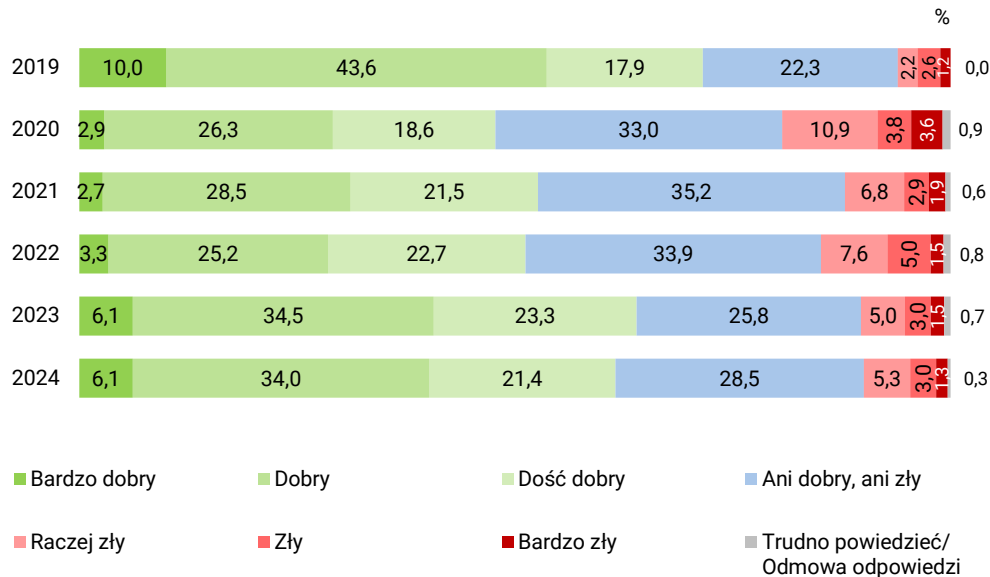
CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok

dla Pana(i) osobiście?



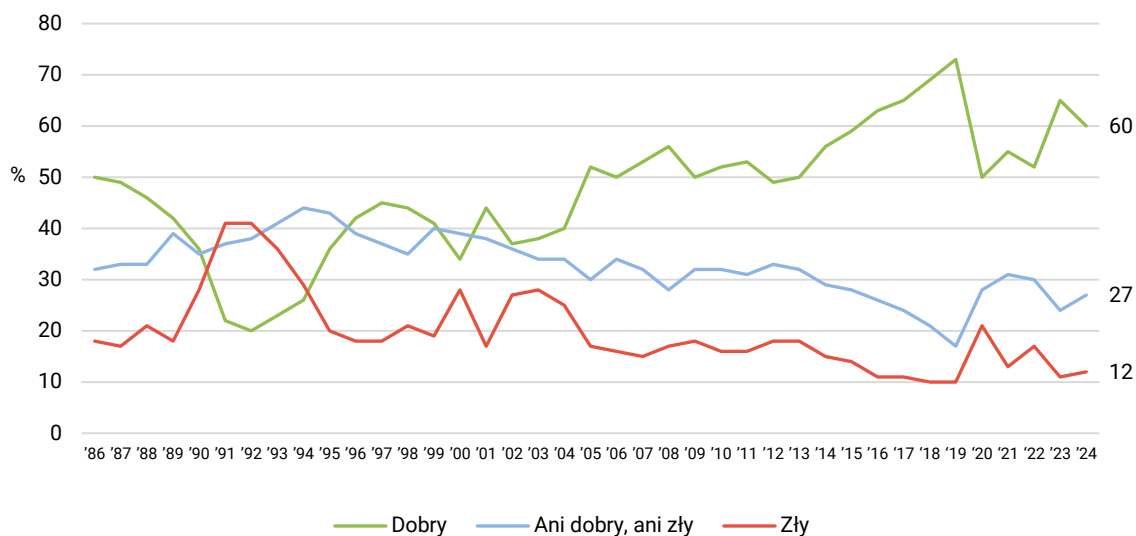
dla Pana(i) rodziny?



Oceny roku 2024, zarówno w przypadku wymiaru osobistego, jak i w odniesieniu do rodzin są gorsze niż roku 2023. W dłuższej perspektywie warto jednak zauważyć, iż generalnie od 2005 do 2024 roku nieustająco dominowały grupy respondentów oceniających, że mijający rok był dla nich i ich rodzin dobry. Ten okres względnej prosperity Polaków i ich rodzin zbiega się z przynależnością Polski do Unii Europejskiej.

CBOS

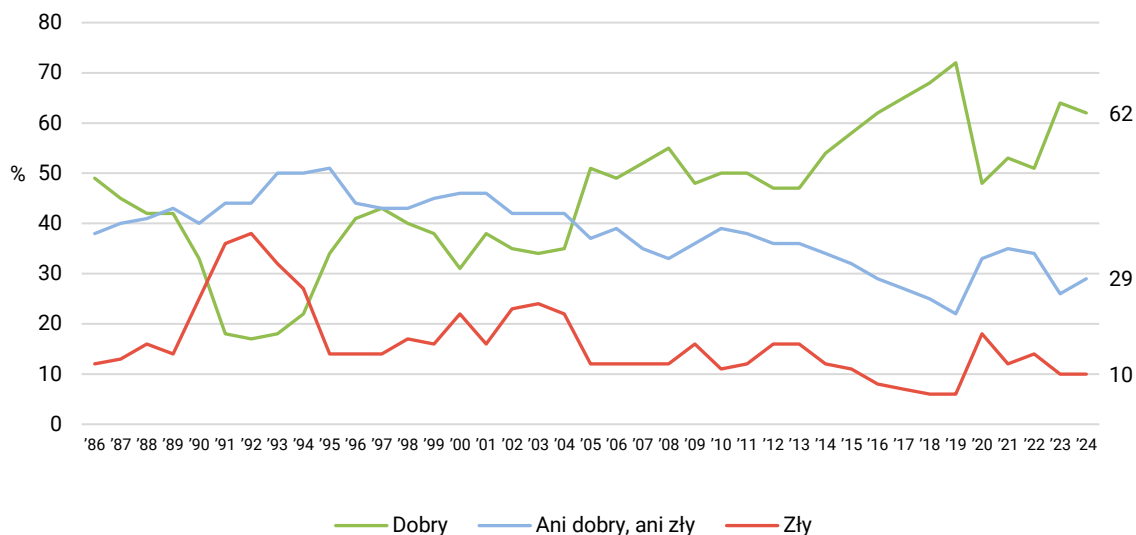
RYS. 2. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, mijający rok* dla Pana(i) osobiście?



* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7. Pominęto „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń.

CBOS

RYS. 3. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, mijający rok* dla Pana(i) rodziny?



* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7. Pominęto „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń.

Wielozmiennowe analizy statystyczne pokazują, że – tak jak w poprzednich latach² – oceny mijającego roku w wymiarze osobistym i rodzinnym różnicuje przede wszystkim postrzeganie przez badanych warunków materialnych własnych gospodarstw domowych. Co dość oczywiste, im większe zadowolenie z własnej sytuacji materialnej, tym więcej ocen pozytywnych, a mniej negatywnych – i odwrotnie: im gorsze oceny własnych warunków materialnych, tym więcej deklaracji, iż rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – dla samych respondentów oraz dla ich rodzin był zły. W szczególności zdecydowana większość badanych dobrze oceniających materialne warunki swojego gospodarstwa domowego uważa rok 2024 za dobry dla siebie i dla swojej rodziny (odpowiednio 75% i 77%), natomiast wśród pozostałych badanych oceniający go pozytywnie są w mniejszości, a wśród źle oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych mijający rok najczęściej uznawany jest za zły zarówno dla samych respondentów, jak i ich rodzin (odpowiednio 50% i 46%). Istotną rolę odgrywają także deklarowane dochody *per capita* w gospodarstwach domowych, a najwięcej pozytywnych ocen mijającego roku w wymiarze osobistym i rodzinnym notujemy wśród badanych, którzy deklarują dochody na poziomie co najmniej 6000 tys. zł miesięcznie na jedną osobę w gospodarstwie domowym (odpowiednio 80% i 84%).

Spośród zmiennych demograficznych oceny roku 2024 w wymiarze osobistym i rodzinnym najbardziej różnicuje wiek badanych, a najlepiej oceniają go badani w wieku od 35 do 44 lat (odpowiednio 71% i 73% ocen pozytywnych), natomiast najmniej ocen pozytywnych (po 51%) notujemy wśród osób w wieku 65+. W wymiarze osobistym znaczenie ma także miejsce zamieszkania respondentów – najlepiej mijający rok oceniają ankietowani z miast do 19 999 mieszkańców (70% ocen pozytywnych i 10% negatywnych), a najgorzej – mieszkańcy co najmniej półmilionowych metropolii (56% ocen pozytywnych i 21% negatywnych). Dla oceny roku w tych obu wymiarach znaczenie ma także wykształcenie badanych, a osoby z wykształceniem średnim i wyższym znacznie częściej niż słabiej wykształceni twierdzą, że mijający rok był dobry zarówno dla nich, jak i dla ich rodzin (zob. tabele aneksowe 1 i 2).

Warto też zaznaczyć, iż w porównaniu z rokiem 2023³ największe pogorszenie ocen mijającego roku w odniesieniu do losów własnych i swojej rodziny odnotowaliśmy wśród respondentów najmłodszych (w wieku 18–24 lata) i najstarszych (w wieku 65+).

² Zob. komunikat CBOS „Oceny roku 2023”, grudzień 2023 (oprac. B. Badora).

³ Zob. przypis 2.

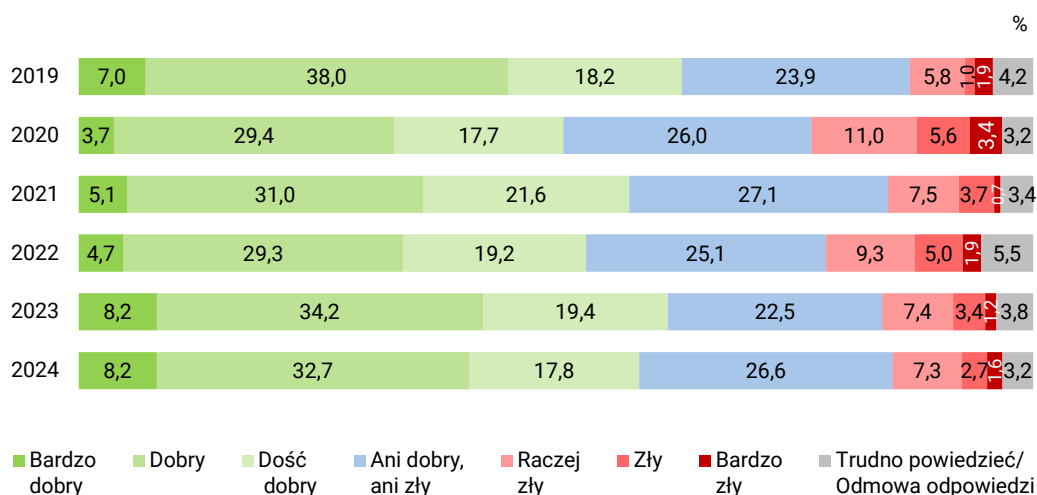
ZAKŁADY PRACY

Respondenci pracujący zarobkowo choćby w niepełnym wymiarze godzin oceniali także, jaki był upływający rok dla ich zakładów pracy. Blisko trzy piąte pytaných (58,7%) uznało go w tym wymiarze za – najogólniej rzecz biorąc – dobry. Ocen pozytywnych jest obecnie nieco mniej niż przed rokiem (spadek o 3,1 punktu procentowego), ale bardzo dobrych tyle samo co poprzednio (8,2%), zmniejszył się odsetek ocen umiarkowanie pozytywnych (dobrych i dość dobrych). Więcej niż przed rokiem jest natomiast pracujących zarobkowo, którzy oceniają, że rok 2024 był dla ich zakładów pracy „ani dobry, ani zły” (wzrost z 22,5% do 26,6%, czyli o 4,1 punktu procentowego). Na ubiegłorocznym poziomie kształtuje się natomiast odsetek badanych uważających mijający rok za zły dla swoich zakładów pracy (spadek z 12,0% do 11,6%, czyli o 0,4 punktu procentowego).

CBOS

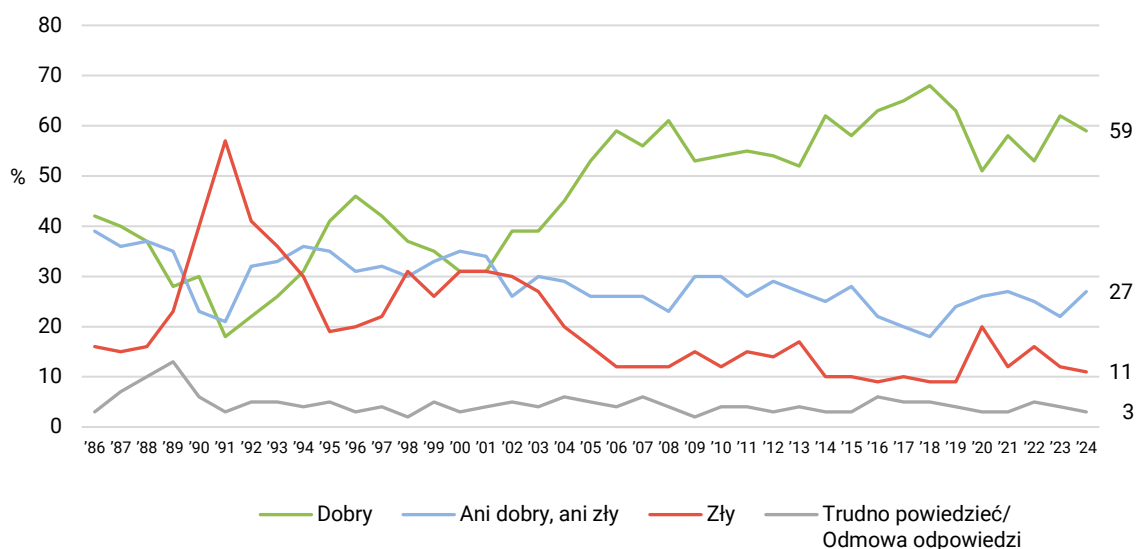
RYS. 4. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok dla Pana(i) zakładu pracy?

ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO



Analizując oceny mijających lat w dłuższej perspektywie możemy dostrzec, iż – mimo odnotowanego w pierwszym roku pandemii COVID-19 znaczącego ich spadku – od 2005 roku, czyli od pierwszego pełnego roku przynależności Polski do Unii Europejskiej, w polskich zakładach pracy obserwujemy nienotowany wcześniej okres prosperity.

RYS. 5. Jaki był mijający rok* dla Pana(i) zakładu pracy**?



* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7.

** Odpowiadali tylko pracujący zarobkowo

Tak jak poprzednio⁴ kluczowe znaczenie dla oceny roku 2024 w odniesieniu do zakładu pracy respondenta ma ocena warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego. Jedynie wśród pracujących zarobkowo, którzy dobrze oceniają warunki materialne swoich gospodarstw domowych, większość (67%) uważa, że – najogólniej rzecz biorąc – rok 2024 był dobry dla ich zakładów pracy. Wraz ze spadkiem ocen własnych warunków materialnych, spada też odsetek ocen pozytywnych (do 37% wśród uważających warunki materialne własnych gospodarstw za złe) i rośnie udział ocen negatywnych (od 9% wśród pozytywnie oceniających warunki materialne własnych gospodarstw domowych do 20% wśród uważających je za złe) – zob. tabelę aneksową 3.

Na tle pracujących w innych sektorach znacznie gorszymi ocenami 2024 roku w odniesieniu do swojego miejsca pracy wyróżniają się badani pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych. O ile większość pracujących poza prywatnym rolnictwem ocenia mijający rok w tym wymiarze pozytywnie, to blisko połowa (47%) pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych uważa, że był on dla ich miejsca pracy „ani dobry, ani zły”, a ocen negatywnych jest w tej grupie nieco więcej niż pozytywnych (odpowiednio 28% i 25%). Biorąc pod uwagę grupy zawodowe możemy również zauważyć, iż na tle pozostałych znacznie gorszymi ocenami mijającego roku w odniesieniu do swojego miejsca pracy wyróżniają się rolnicy indywidualni oraz pomagający im członkowie rodzin i ponownie jest to jedyna

⁴ Zob. przypis 2.

grupa zawodowa, w której więcej jest ocen negatywnych niż pozytywnych (obecnie odpowiednio 33% i 27%).

W porównaniu z rokiem 2023⁵ największe pogorszenie ocen mijającego roku w odniesieniu do zakładów pracy odnotowaliśmy wśród respondentów zatrudnionych w spółkach właścicieli prywatnych i skarbu państwa. Pogorszyły się też nastroje w tym względzie wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych, a także wśród nielicznych pracujących zarobkowo respondentów najmłodszych (w wieku 18–24 lata) i najstarszych (w wieku 65+). Biorąc pod uwagę grupy zawodowe znaczne pogorszenie ocen możemy zauważyć wśród pracowników administracyjno-biurowych oraz pracowników usług. Znacznie lepiej niż poprzedni rok 2024 w tym wymiarze oceniają natomiast robotnicy niewykwalifikowani.

POLSKA

Oceny roku 2024 w odniesieniu do Polski również są gorsze niż oceny roku 2023. Co prawda, pozytywne opinie nadal przeważają nad negatywnymi (33,5% wobec 27,9%), ale odsetek badanych uważających mijający rok za dobry dla Polski jest o 5,4 punktu procentowego niższy niż na koniec roku 2023, a na dodatek ubyło przede wszystkim ocen bardzo dobrych i dobrych (spadek o 5,1 punktu procentowego). Co trzeci respondent (33,3%) określił rok 2024 jako „ani dobry, ani zły” dla Polski. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek takich ocen wzrósł o 3,3 punktu. Nieznacznie (wzrost o 0,3 punktu procentowego) przybyło też ocen negatywnych oraz badanych uchylających się od oceny (wzrost o 1,7 punktu procentowego).

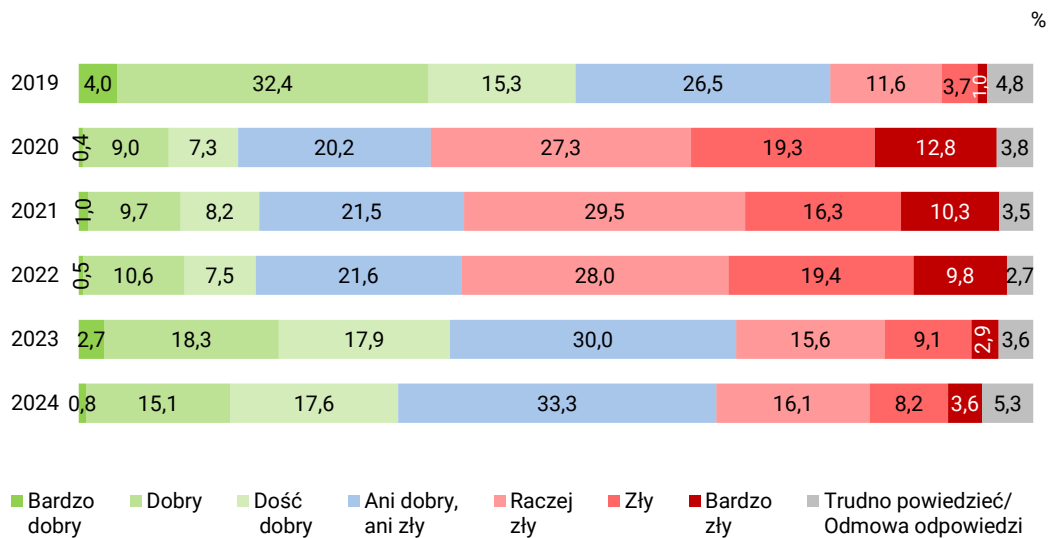
Analizując dane w dłuższej perspektywie możemy zauważyć, iż oceny roku 2024 w odniesieniu do naszego kraju są znacznie lepsze niż oceny lat 2020–2022, czyli mimo odnotowanego pogorszenia w stosunku do ocen roku 2023 możemy mówić o utrwaleniu pocovidowej poprawy ocen.

Biorąc pod uwagę okres od 1984 roku, kiedy po raz pierwszy zadaliśmy to pytanie, można stwierdzić, iż większość (21) z ostatnich 41 lat, łącznie z rokiem bieżącym, częściej oceniana była przez respondentów w odniesieniu do losów naszego kraju pozytywnie niż negatywnie, a najlepiej ten bilans wypadł w przypadku roku 1989. Natomiast 19 lat z tego okresu częściej oceniane było negatywnie niż pozytywnie, przy czym najgorzej wypadł rok 2001. W roku 2009 oceny pozytywne i negatywne równoważyły się.

⁵ Zob. przypis 2.

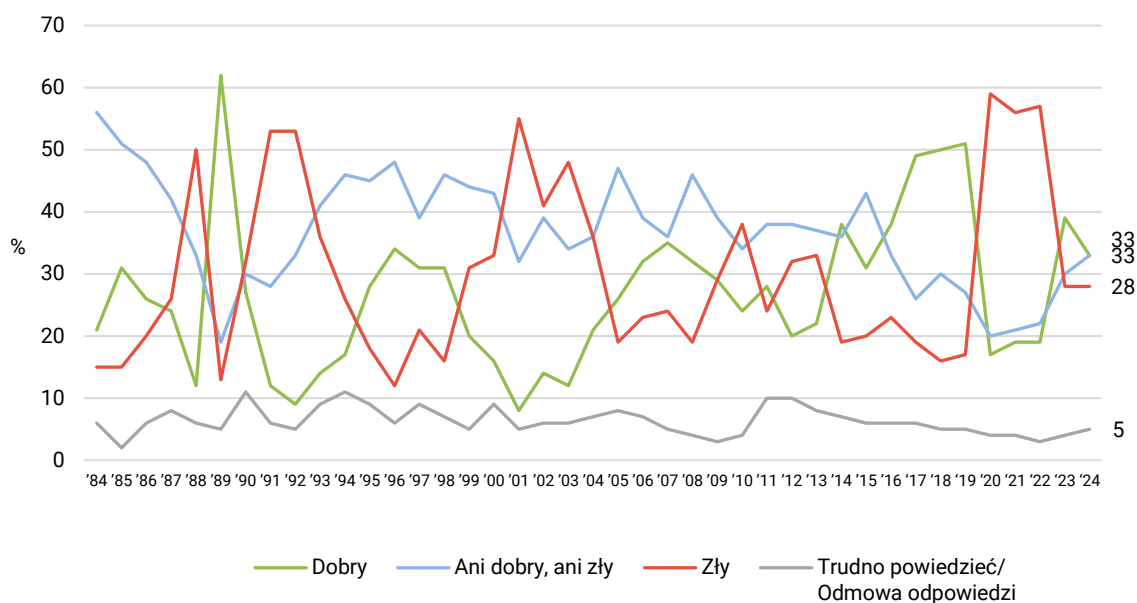
CBOS

RYS. 6. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok dla Polski?



CBOS

RYS. 7. Jaki był mijający rok* dla Polski?



* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń.

Z dotychczasowych badań na ten temat wynikało, że oceny roku w odniesieniu do Polski za każdym razem były mocno upolitycznione⁶. Tak jest i obecnie – główną rolę odgrywa stosunek do obecnego rządu, a zmienne charakteryzujące respondentów pod względem demograficznym i społecznym przesuwają się na dalszy plan.

Im bardziej pozytywne jest deklarowane nastawienie do rządu Donalda Tuska, tym większy odsetek oceniających, że rok 2024 był dla Polski dobry (od 10% wśród zdecydowanych przeciwników obecnego rządu do 83% wśród jego zdecydowanych zwolenników) i odwrotnie – im bardziej respondenci są niechętni obecnemu rządowi, tym częściej uważają mijający rok za zły dla naszego kraju (od 7% wśród zdecydowanych zwolenników rządu i 9% wśród jego umiarkowanych sympatyków do 55% wśród zdecydowanych przeciwników).

TABELA 1

Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla Polski?	Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska?				
	zdecydowani zwolennicy	umiarkowani zwolennicy	obojętni	umiarkowani przeciwnicy	zdecydowani przeciwnicy
	procentowanie w kolumnach				
Dobry	83	57	31	20	10
Ani dobry, ani zły	9	32	45	37	29
Zły	7	9	16	38	55
Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	1	1	8	5	7

Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Przykładem odmiennego postrzegania mijającego roku w odniesieniu do naszego kraju przez badanych o różnych sympatiach politycznych jest też zróżnicowanie jego ocen w zależności od deklarowanych poglądów określonych na osi lewica–centrum–prawica (zob. tabelę aneksową 4). Generalnie im bliżej lewego końca osi, tym więcej ocen pozytywnych (od 23% wśród badanych o poglądach prawicowych, poprzez 37% wśród politycznego centrum do 54% w grupie deklarujących poglądy lewicowe) i odwrotnie – im bardziej na prawo sytuują się respondenci, tym więcej ocen negatywnych (od 15% w grupie deklarujących poglądy lewicowe, poprzez 19% wśród osób o poglądach centrowych do 43% wśród identyfikujących się z prawicą). Warto tu przypomnieć, iż zróżnicowanie ocen roku 2023 przebiegało odwrotnie – pozytywnym sprzyjały poglądy prawicowe, a negatywnym – lewicowe.

O światopoglądowym zróżnicowaniu opinii o tym, jaki był dla Polski rok 2024, świadczy też ich związek z deklaracjami dotyczącymi praktyk religijnych, a im są one rzadsze, tym obecnie więcej ocen pozytywnych (od 17% wśród uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu do 42%

⁶ Zob. przypis 2.

wśród niepraktykujących). Także w tym przypadku nastąpiła zmiana w porównaniu z rokiem 2023, gdyż w ubiegłym roku częstsze praktyki sprzyjały pozytywnym ocenom roku w odniesieniu do Polski.

Opinie o roku 2024 w odniesieniu do Polski wiążą się też z oceną własnych warunków materialnych, a oceny pozytywne przeważają jedynie w grupie respondentów dobrze oceniających warunki materialne własnych gospodarstw domowych (41%), natomiast pozostali badani częściej twierdzą, że rok 2024 był dla Polski zły niż dobry.

Opinie respondentów o tym, jakim rokiem dla Polski był rok 2024, wyraźnie różnicuje też miejsce zamieszkania, przy czym wyraźnie lepiej niż mieszkańcy wsi oceniają go mieszkańcy miast, a najlepsze oceny notujemy wśród ankietowanych z miast liczących od 100 000 do 499 999 mieszkańców (44% ocen pozytywnych). Gorsze nastroje na wsi w dużej mierze wynikają z niskich ocen wśród rolników indywidualnych i ogółu pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (odpowiednio tylko 10% i 16% z nich uważa mijający rok za dobry dla naszego kraju). Znaczenie ma też poziom wykształcenia badanych, a znacznie lepiej niż słabiej wykształceni mijający rok w odniesieniu do Polski oceniają osoby z wyższym wykształceniem (41% ocen pozytywnych). Biorąc pod uwagę płeć respondentów możemy zauważyć, iż rok 2024 w tym wymiarze znacznie częściej negatywnie oceniają mężczyźni niż kobiety (31% wobec 25%), natomiast kobiety częściej uważają, że był on dla naszego kraju „ani dobry, ani zły” (36% wobec 31%). Analizując zróżnicowanie ocen w zależności od wieku ankietowanych możemy natomiast dostrzec, iż najlepiej mijający rok w odniesieniu do Polski postrzegają badani mający od 35 do 54 lat, natomiast najmniej ocen pozytywnych wystawiają mu najmłodszy respondenci (18% w grupie wiekowej 18–24 lata) – zob. tabelę aneksową 4.

Porównując oceny roku 2024 i roku 2023⁷ możemy zauważyć, iż największe ich pogorszenie nastąpiło wśród respondentów kilka razy w tygodniu uczestniczących w praktykach religijnych (spadek odsetka ocen pozytywnych o 33 punkty procentowe i wzrost odsetka cen negatywnych o 29 punktów) oraz deklarujących prawicowe poglądy polityczne (spadek odsetka ocen pozytywnych o 32 punkty procentowe i wzrost odsetka cen negatywnych o 23 punkty). Z największą poprawą nastrojów w tym względzie mamy natomiast do czynienia wśród osób identyfikujących się z lewicą (wzrost odsetka ocen pozytywnych o 30 punktów procentowych i spadek odsetka cen negatywnych o 28 punktów). Na ogólne pogorszenie ocen mijającego roku w odniesieniu do Polski składa się ponadto znaczące pogorszenie ocen wśród rolników i ogółu pracujących w gospodarstwach rolnych, a co za tym idzie – wśród mieszkańców wsi. Znacząco ubyło też ocen pozytywnych w miastach do 19 999 mieszkańców. Z wyraźnym pogorszeniem ocen mamy też do czynienia w przypadku respondentów najmłodszych (w wieku 18–24 lata) oraz najstarszych (z grupy wiekowej 55+).

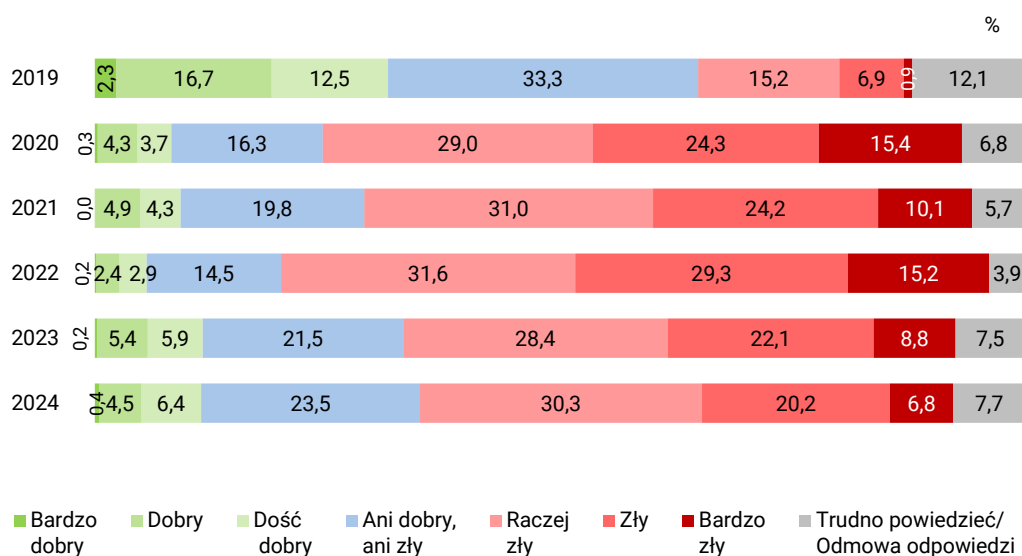
⁷ Zob. przypis 2.

ŚWIAT

Większość badanych (57,3%) uważa, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla świata zły. Jest to nieznacznie mniej niż w odniesieniu do roku ubiegłego (spadek o 2 punkty procentowe). Pozytywne oceny wystawiło mu jedynie 11,3% respondentów, czyli niemal tyle samo ile przed rokiem (spadek o 0,2 punktu). W porównaniu z poprzednim rokiem nieznacznie (o 1,9 punktu procentowego) przybyło natomiast uważających mijający rok za „ani dobry, ani zły” (30,3%).

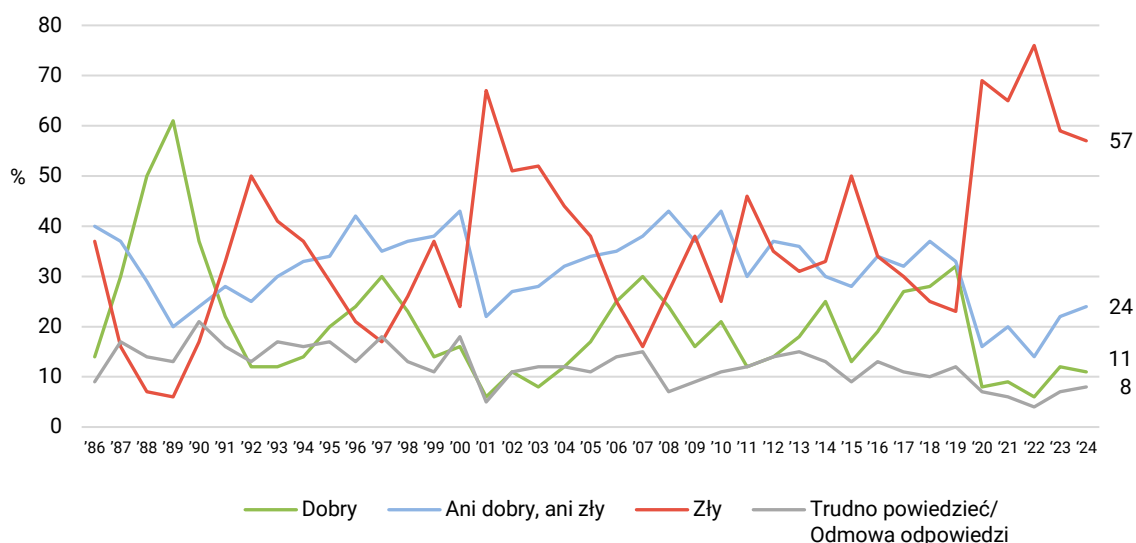
CBOS

RYS. 8. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok dla świata?



Rok 2024 jest w ocenie badanych jednym z sześciu najgorszych dla świata w okresie objętym badaniami, czyli od roku 1986 (zob. rysunek 9). Wyniki dotychczasowych badań pokazują, iż – w odbiorze Polaków – pandemia COVID-19 rozpoczęła trwający już pięć lat okres złej passy dla naszego globu, a pierwszy rok wojny na Ukrainie skutkowało jeszcze pogłębieniem negatywnych nastrojów. Biorąc pod uwagę cały analizowany okres możemy zauważyć, iż wcześniej tylko rok 2001 w odniesieniu do świata oceniany był podobnie jak rok 2020, natomiast pozostałe lata postrzegane były lepiej niż ostatnie 5 lat.

RYS. 9. Jaki był mijający rok* dla świata?



* Badani oceniali miniony rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7

Oceny mijającego roku w odniesieniu do świata różnicują przede wszystkim deklarowane poglądy polityczne. Mimo iż we wszystkich wyróżnionych grupach większość uważa, że – najogólniej rzecz biorąc – był to zły rok dla świata (zob. tabelę aneksową 5), to negatywne oceny znacznie częściej niż pozostali badani wystawiają mu osoby o poglądach prawicowych (65%), a następnie respondenci identyfikujący się z lewicą (60%). Trudność ze wskazaniem swoich poglądów politycznych na osi lewica–centrum–prawica sprzyja ponadto uchylaniu się od zajęcia stanowiska w tej kwestii (22% w tej grupie).

Oceny roku 2024 w kontekście globalnym wyraźnie różnicuje także poziom wykształcenia badanych, a osoby z wyższym wykształceniem oceniają go znacznie gorzej niż słabiej wykształceni (67% ocen negatywnych i 8% ocen pozytywnych wśród respondentów z wykształceniem wyższym).

Wśród ogółu badanych oceny roku 2024 w odniesieniu do świata nie różnią się znacząco od ocen roku 2023, ale warto zauważyć, iż wyraźne ich pogorszenie odnotowaliśmy wśród respondentów w wieku 65+.

Oceny roku 2024 w wymiarze osobistym, rodzinnym zawodowym oraz w odniesieniu do Polski są generalnie gorsze niż oceny roku 2023. Mimo to w przypadku wymiaru osobistego, w odniesieniu do rodzin respondentów, ich zakładów pracy oraz Polski pozytywne oceny przeważają nad negatywnymi, natomiast w odniesieniu do świata dominują oceny negatywne. Analizując dane w dłuższej perspektywie można stwierdzić, iż w odczuciu badanych mamy do czynienia z trwającym już pięć lat okresem złej passy dla naszego globu.

Opracowała

Barbara Badora

TABELA 1

		Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla Pana(i) osobiście?				Liczba osób
		Dobry	Ani dobry, ani zły	Zły	Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		60	27	12	1	915
Płeć	Mężczyźni	58	30	11	0	431
	Kobiety	62	25	13	1	484
Wiek	18–24 lata	66	15	19		87
	25–34	63	22	13	2	141
	35–44	71	22	7		178
	45–54	57	30	13	1	149
	55–64	58	32	10	1	140
	65 lat i więcej	51	35	14	1	220
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	31	10	0	379
	Miasto do 19 999	70	20	10		131
	20 000 – 99 999	60	26	13	1	177
	100 000 – 499 999	56	30	13	2	129
	500 000 i więcej mieszk.	56	22	21	1	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	43	41	17		126
	Zasadnicze zawodowe	50	40	9		197
	Średnie	64	24	12	1	323
	Wyższe	71	16	13	1	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	13	12		143
	Średni personel, technicy	72	17	8	3	40
	Pracownicy adm.-biurowi	65	20	14	2	62
	Pracownicy usług	59	31	9	1	65
	Robotnicy wykwalifikowani	56	30	12	1	95
	Robotnicy niewykwalifik.	65	32	3		28
	Rolnicy	49	48	3		30
	Pracujący na własny rach.	68	19	11	2	55
	Bezrobotni	47	14	39		14
	Emeryci	50	37	13	0	236
	Renciści	43	42	16		49
	Uczniowie i studenci	65	11	25		43
	Zajmujący się domem i inni	69	26	5		54
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	21	8	1
spółce właścicieli prywatnych i państwa		69	19	10	2	92
sekt. pryw. poza rolnict.		65	22	13	1	264
prywatnym gosp. rolnym		49	46	5		35
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	61	27	12		144
	Od 2000 do 2999 zł	49	35	16		170
	Od 3000 do 3999 zł	62	24	13	0	149
	Od 4000 do 5999 zł	68	24	8		136
	6000 zł i więcej	80	10	8	1	77
	Trudno powiedzieć	64	22	14		95
	Odmowa odpowiedzi	50	37	11	3	145
Ocena własnych war. mater.	Złe	15	33	50	2	39
	Średnie	39	46	14	1	316
	Dobre	75	16	8	0	559
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	32	12		35
	Raz w tygodniu	60	30	10	0	338
	1–2 razy w miesiącu	65	23	12		119
	Kilka razy w roku	65	26	8	0	202
	W ogóle nie uczestniczy	55	24	21	0	199
Poglądy polityczne	Lewica	66	24	9	0	193
	Centrum	64	26	10	0	226
	Prawica	58	27	15	1	352
	Trudno powiedzieć	55	32	13		117

TABELA 2

		Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla Pana(i) rodziny?				Liczba osób
		Dobry	Ani dobry, ani zły	Zły	Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		62	29	10	0	915
Płeć	Mężczyźni	60	30	10	0	431
	Kobiety	63	27	10	0	484
Wiek	18–24 lata	64	28	7	2	87
	25–34	66	23	11		141
	35–44	73	20	7		178
	45–54	61	27	11	1	149
	55–64	58	32	9		140
	65 lat i więcej	51	38	11		220
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	33	8	0	379
	Miasto do 19 999	66	27	8		131
	20 000 – 99 999	63	28	9	1	177
	100 000 – 499 999	62	23	14	1	129
	500 000 i więcej miesz.	63	22	14		100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	46	46	8	1	126
	Zasadnicze zawodowe	53	39	7		197
	Średnie	65	24	11		323
	Wyższe	71	17	11	1	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	76	12	11	1	143
	Średni personel, technicy	73	14	13		40
	Pracownicy adm.-biurowi	59	27	13	2	62
	Pracownicy usług	66	30	4		65
	Robotnicy wykwalifikowani	54	36	10		95
	Robotnicy niewykwalifik.	76	20	3		28
	Rolnicy	54	43	3		30
	Pracujący na własny rach.	75	14	11		55
	Bezrobotni	48	23	19	9	14
	Emeryci	52	39	9		236
	Renciści	38	46	16		49
	Uczniowie i studenci	67	26	8		43
	Zajmujący się domem i inni	73	21	6		54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	21	7	1	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	70	20	10		92
	sekt. pryw. poza rolnict.	66	23	11	0	264
	prywatnym gosp. rolnym	54	41	5		35
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	62	32	6		144
	Od 2000 do 2999 zł	49	36	15		170
	Od 3000 do 3999 zł	67	22	11		149
	Od 4000 do 5999 zł	72	19	8		136
	6000 zł i więcej	84	10	6		77
	Trudno powiedzieć	60	33	7		95
	Odmowa odpowiedzi	49	39	10	2	145
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	38	46		39
	Średnie	39	48	12	1	316
	Dobre	77	17	6	0	559
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	34	10		35
	Raz w tygodniu	63	29	8		338
	1–2 razy w miesiącu	63	31	6		119
	Kilka razy w roku	67	24	9		202
	W ogóle nie uczestniczy	56	28	15	1	199
Poglądy polityczne	Lewica	70	24	7		193
	Centrum	61	30	8	0	226
	Prawica	60	27	13		352
	Trudno powiedzieć	59	32	9		117

TABELA 3

		Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla Pana(i) zakładu pracy?				Liczba osób
		Dobry	Ani dobry, ani zły	Zły	Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		59	27	11	3	518
Płeć	Mężczyźni	60	23	12	4	278
	Kobiety	57	30	11	2	240
Wiek	18–24 lata	61	23	5	11	35
	25–34	55	26	15	4	119
	35–44	66	25	9		153
	45–54	54	29	15	2	126
	55–64	54	30	8	8	70
	65 lat i więcej	75	8	17		14
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	29	11	2	192
	Miasto do 19 999	64	28	7	2	74
	20 000 – 99 999	62	21	15	1	103
	100 000 – 499 999	53	28	12	7	77
	500 000 i więcej mieszk.	57	25	13	5	72
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	43	36	21		22
	Zasadnicze zawodowe	63	27	7	4	90
	Średnie	57	27	12	4	189
	Wyższe	60	25	12	3	217
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	24	7	3	140
	Średni personel, technicy	55	27	18		39
	Pracownicy adm.-biurowi	49	34	16	1	62
	Pracownicy usług	52	36	7	4	65
	Robotnicy wykwalifikowani	69	19	11	2	94
	Robotnicy niewykwalifik.	68	21	4	7	28
	Rolnicy	27	40	33		27
	Pracujący na własny rach.	62	23	10	5	52
	Emeryci	64		36		2
	Uczniowie i studenci	22	27	31	20	5
Pracuje w:	Zajmujący się domem i inni		53		47	3
	inst. państw., publicznej	61	26	10	4	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	29	10	3	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	62	23	11	4	264
	prywatnym gosp. rolnym	25	47	28		35
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	65	25	10		58
	Od 2000 do 2999 zł	52	35	13		75
	Od 3000 do 3999 zł	57	31	10	3	97
	Od 4000 do 5999 zł	58	25	13	4	90
	6000 zł i więcej	74	17	8	1	66
	Trudno powiedzieć	57	18	19	6	48
	Odmowa odpowiedzi	52	30	10	8	84
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	39	20	4	20
	Średnie	45	37	15	3	162
	Dobre	67	21	9	3	335
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	23	22	12	9
	Raz w tygodniu	53	31	10	6	168
	1–2 razy w miesiącu	66	20	13	1	70
	Kilka razy w roku	67	25	8	1	131
	W ogóle nie uczestniczy	54	26	16	4	126
Poglądy polityczne	Lewica	63	28	9	0	126
	Centrum	61	25	10	4	132
	Prawica	56	25	15	5	189
	Trudno powiedzieć	59	30	10	1	57

TABELA 4

		Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla Polski?				Liczba osób
		Dobry	Ani dobry, ani zły	Zły	Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		33	33	28	5	915
Płeć	Mężczyźni	33	31	31	5	431
	Kobiety	34	36	25	6	484
Wiek	18–24 lata	18	45	30	7	87
	25–34	36	25	34	6	141
	35–44	37	38	23	3	178
	45–54	39	34	21	6	149
	55–64	28	39	28	5	140
	65 lat i więcej	35	27	32	6	220
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	39	27	8	379
	Miasto do 19 999	33	33	28	5	131
	20 000 – 99 999	38	31	27	4	177
	100 000 – 499 999	44	25	28	3	129
	500 000 i więcej miesz.	40	27	31	2	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	28	36	27	9	126
	Zasadnicze zawodowe	29	36	27	9	197
	Średnie	32	34	30	4	323
	Wyższe	41	29	27	3	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	43	31	23	4	143
	Średni personel, technicy	28	28	38	6	40
	Pracownicy adm.-biurowi	34	31	30	5	62
	Pracownicy usług	40	31	29		65
	Robotnicy wykwalifikowani	31	31	28	10	95
	Robotnicy niewykwalifik.	50	27	19	3	28
	Rolnicy	10	46	23	21	30
	Pracujący na własny rach.	30	30	34	6	55
	Bezrobotni	23	42	35		14
	Emeryci	35	30	29	6	236
	Renciści	22	46	33		49
	Uczniowie i studenci	21	42	29	8	43
	Zajmujący się domem i inni	34	46	18	1	54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	27	26	5	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	34	30	4	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	31	29	5	264
	prywatnym gosp. rolnym	16	38	31	15	35
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	27	39	27	8	144
	Od 2000 do 2999 zł	31	34	34	1	170
	Od 3000 do 3999 zł	35	32	28	5	149
	Od 4000 do 5999 zł	47	30	20	4	136
	6000 zł i więcej	46	23	30	1	77
	Trudno powiedzieć	25	38	28	8	95
	Odmowa odpowiedzi	27	34	28	10	145
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	22	66	4	39
	Średnie	24	37	33	6	316
	Dobre	41	32	22	5	559
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	32	42	8	35
	Raz w tygodniu	27	35	32	6	338
	1–2 razy w miesiącu	36	38	23	4	119
	Kilka razy w roku	37	36	23	4	202
	W ogóle nie uczestniczy	42	25	27	5	199
Poglądy polityczne	Lewica	54	29	15	2	193
	Centrum	37	39	19	5	226
	Prawica	23	30	43	4	352
	Trudno powiedzieć	29	37	21	12	117

TABELA 5

		Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla świata ?				Liczba osób
		Dobry	Ani dobry, ani zły	Zły	Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		11	24	57	8	915
Płeć	Mężczyźni	12	22	60	7	431
	Kobiety	11	25	55	8	484
Wiek	18–24 lata	19	29	48	4	87
	25–34	11	30	51	8	141
	35–44	13	23	59	5	178
	45–54	12	22	60	6	149
	55–64	11	24	54	11	140
	65 lat i więcej	8	19	64	10	220
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	26	53	11	379
	Miasto do 19 999	14	26	52	8	131
	20 000 – 99 999	11	20	64	5	177
	100 000 – 499 999	17	22	57	4	129
	500 000 i więcej mieszk.	5	20	70	6	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	15	14	51	21	126
	Zasadnicze zawodowe	11	31	48	10	197
	Średnie	13	26	57	4	323
	Wyższe	8	20	67	4	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5	18	71	6	143
	Średni personel, technicy	7	22	68	4	40
	Pracownicy adm.-biurowi	5	28	60	8	62
	Pracownicy usług	15	28	53	4	65
	Robotnicy wykwalifikowani	12	34	47	7	95
	Robotnicy niewykwalifik.	28	19	47	6	28
	Rolnicy	11	40	28	20	30
	Pracujący na własny rach.	21	12	62	5	55
	Bezrobotni	12	33	48	6	14
	Emeryci	8	20	61	10	236
	Renciści	13	20	54	13	49
	Uczniowie i studenci	23	13	56	8	43
	Zajmujący się domem i inni	19	39	40	2	54
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	18	67	6
spółce właścicieli prywatnych i państwa		18	27	49	5	92
sekt. pryw. poza rolnict.		10	24	60	6	264
prywatnym gosp. rolnym		10	38	35	18	35
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	17	23	52	8	144
	Od 2000 do 2999 zł	12	22	58	8	170
	Od 3000 do 3999 zł	13	23	58	6	149
	Od 4000 do 5999 zł	9	23	63	5	136
	6000 zł i więcej	10	18	71	1	77
	Trudno powiedzieć	8	27	45	19	95
Odmowa odpowiedzi	9	27	55	9	145	
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	26	66	5	39
	Średnie	9	26	54	11	316
	Dobre	13	22	59	6	559
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	11	54	20	35
	Raz w tygodniu	12	22	60	6	338
	1–2 razy w miesiącu	18	26	49	6	119
	Kilka razy w roku	13	28	52	7	202
	W ogóle nie uczestniczy	6	21	65	9	199
Poglądy polityczne	Lewica	13	26	60	1	193
	Centrum	13	27	54	7	226
	Prawica	11	19	65	6	352
	Trudno powiedzieć	10	25	43	22	117